

Rådet for psykisk helse

Postadresse: Postboks 817 Sentrum, 0104 Oslo

Besøksadresse: Grensen 13, 0159 Oslo

Tlf 23 10 38 80

post@psykiskhelse.no

Bank: 1609.08.79875

www.psykiskhelse.no

Org.nr. 971524499

Helsedirektoratet
Pb. 7000 St. Olavs Plass
0130 Oslo

Oslo 23.03.2018

Deres ref. 17/35556, 17/35557, 17/35558, 17/35559 og 17/35560

Overordnet høringsinnspill til Pakkeforløp for behandling i psykisk helsevern, voksne, Pakkeforløp for behandling i psykisk helsevern, barn og unge, Pakkeforløp for psykoselidelser, inkludert debuterende psykose, Pakkeforløp for spiseforstyrrelser, barn og unge og Pakkeforløp for tvangslidelser.

Rådet for psykisk helse har gitt detaljerte høringsinnspill på elementene i disse forslagene til pakkeforløp underveis i hele prosessen, både gjennom deltakelse i overordnet referansegruppe og gjennom deltakelse på rådslag. Derfor velger vi å komme med et kort, overordnet samlet høringsinnspill i denne skriftlige høringsrunden for alle de fem pakkeforløpene.

Vi i Rådet stiller oss positive til innføringen av pakkeforløpene og ser på dette som en mulighet til å få et likeverdig tjenestetilbud i hele landet. Likevel vil vi påpeke noen bekymringspunkter.

For det første ønsker vi å stille spørsmålsteget ved differensieringen mellom skal og bør. Vi er bekymret for at dette kan både skape og videreføre geografiske forskjeller i det tilbudet som blir gitt, da formuleringen «bør» ikke garanterer at oppfordringene blir fulgt.

Spesielt anser vi bruken av bør som problematisk når pakkeforløpene skisserer bruker- og pårørende involvering. Det fremgår i alle pakkeforløpene som nå er lagt ut for høring at «økt brukermedvirkning og brukertilfredshet» er et av de viktigste målene. Når majoriteten av formuleringene som er knyttet til brukermedvirkning og pårørendeinvolvering er listet opp under «bør» så stiller vi oss kritiske til om pakkeforløpene faktisk vil innfri målene om økt brukermedvirkning og ivaretagelse av pårørende.

I pakkeforløpet ved mistanke om psykoseutvikling og psykoselidelser hos barn, unge og voksne står bruker- og pårørendes behov sterkere enn slik det fremgår i de andre pakkeforløpene. Dette kommer for eksempel til uttrykk gjennom formuleringen «I en tidlig fase av en psykose, bør pasient og nære familiemedlemmer inviteres til et strukturert familiesamarbeid som inkluderer undervisning om psykose og veiledning i mestring av hverdagen». En slik formulering bør også innlemmes i pakkeforløpene relatert til OCD og spiseforstyrrelser, fortrinnsvis med formuleringen «skal» dersom pasienten ønsker dette. I pakkeforløpet relatert til spiseforstyrrelser for eksempel anbefales familiebasert behandling. Vi etterspør derfor en sterkere formulering relatert til familiesamarbeid, undervisning og veiledning dersom anbefalingen om familiebasert behandling ikke benyttes. I pårørendeundersøkelsen for 2017 som nylig ble lansert kommer det frem at pårørende savner kontakt og veiledning fra fagpersonell. Ved spørsmål om hvordan de ønsker hjelp oppgir hele 74% at de ønsker å «møte fagpersoner som kan gi råd og veiledning». Dette

Rådet for psykisk helse

Postadresse: Postboks 817 Sentrum, 0104 Oslo

Besøksadresse: Grensen 13, 0159 Oslo

Tlf 23 10 38 80

post@psykiskhelse.no

Bank: 1609.08.79875

www.psykiskhelse.no

Org.nr. 971524499

understreker hvorfor det er viktig å inkludere en slik type formulering også i de andre pakkeforløpene.

I pakkeforløpene som er knyttet til spesifikke diagnoser brukes formuleringen «Pasienten skal som hovedregel møte en spesialist i løpet av pakkeforløpet». Rådet stiller spørsmålsteget ved formuleringen «som hovedregel», da det åpner opp for mulig avvik. Å møte en spesialist er sentralt for å kunne kvalitetssikre bruk av diagnoser, og vi i rådet anser det derfor som problematisk at et slikt møte ikke er garantert i pakkeforløpene.

Vårt hovedbekymringspunkt i pakkeforløpene er hvordan vi får sikret god samhandling både mellom nivåer og innad i tjenestene. Vi er spesielt bekymret for overgangen til kommunale tjenester, særlig relatert til barn. Videre fremgår det at en av forløpskoordinatorens oppgaver er å «sikre samarbeid med relevante tjeneste (...)» Vi stiller her spørsmålsteget ved hva som innebærer «relevante tjenester» i denne kontekst. Inkluderer dette kun helserelaterte tjenester, eller bidrar også forløpskoordinator til å sikre at andre livsaspekter fremmes, for eksempel gjennom samarbeid med aktører relatert til bolig, familie, sosiale nettverk, arbeidsplass, skole/utdanning, kultur- og fritidstilbud etc. Et samarbeid med slike aktører bør også inngå i forløpskoordinatorens rolle. I tillegg mener vi at forløpskoordinatorrollen bør legges hos helse- eller sosialfaglig personell for å sikre kompetanse og beslutningsmyndighet hos koordinatoren.

Helt til slutt vil vi understreke viktigheten av tilrettelegging av evalueringer og eventuelle justeringer i implementeringsprosessen.

Vennlig hilsen

Rådet for psykisk helse

Tove Gundersen

Generalsekretær

Rådets medlemsorganisasjoner: ADHD Norge, Aurora - støtteforening, Bipolarforeningen Norge, FRI - foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold, Hvite Ørn, Mental Helse, Mental Helse Ungdom, Landsforeningen for Pårørende innen Psykisk helse - LPP, Landsforeningen mot seksuelle overgrep, Norsk Tourette Forening, Rådgiving om spiseforstyrrelser, Spiseforstyrrelsesforeningen, Voksne for Barn, Kirkens SOS, Kirkens Sosialtjeneste, Norges Røde Kors, Fagforbundet, Felleorganisasjonen (FO), Norsk Ergoterapeutforbund, Norsk Psyoterapeutforbund, Norsk psykiatrisk forening, Norsk Psykologforening, Norsk Sykepleierforbund, Høgskolen i Sørøst-Norge, NTNU - Norges Teknisk Naturvitenskapelige Universitet, Universitetet i Agder, Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo og Universitetet i Tromsø.